

PaM

Práce a Mzdy

bez chýb, pokút a penále[®]

Životné minimum – nepostihnuteľné sumy

Zvýšenie životného minima

Nárok na doplatok do minimálnej mzdy

Kratšia pracovná doba zamestnanca

Daňová exekúcia zrážkami zo mzdy

Rovnosť v odmeňovaní mužov a žien

Zverejňovanie dohôd a zmlúv

Cestovné náhrady v podnikateľskej sfére

Verejná správa

Doručovanie písomností v správnom procese

Whistleblowing z pohľadu GDPR

Riadenie rizík vo verejnej správe

Hlavný kontrolór v obci

10/2024
XIX. ročník

Práce a Mzdy

bez chýb, pokút a penále

č. 10/2024 • mesačník • ročník XIX.

PORADCA

Poradca, s. r. o.

Pri Celulóžke 40, 010 01 Žilina

IČO: 36 371 271

www.poradca.sk

ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA

Zuzana Brezaniová

SPOLUPRACOVNÍCI

Ing. Ján Mintál, JUDr. Jozef Jaško,
Ing. Iveta Matlovičová, JUDr. Miroslav
Tichý, Ing. Zuzana Cingelová,
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.

ZÁKAZNÍCKY SERVIS

PO-PIA – 9:00-15:00 hod.

☎ 0915 033 300, 0911 193 135

☎ 041/565 28 71, 565 28 77, 565 28 79

✉ abos@poradca.sk

🌐 www.poradca.sk – E-SHOP

SADZBA / TLAČ

Tvorivec, s.r.o., Martin / august 2024

Doporučená cena výtlačku 11,20 €

Za správnosť údajov v príspevkoch

zodpovedajú autori

ISSN

1337-060X (tlačová verzia)

EV 3904/09EV 3904/09

Vážení čitatelia!

Zvýšenie sumy životného minima má dopad na viaceré mzdové veličiny. Výška nepostihnuteľných súm, ktorá sa používa pri výpočte exekučných zrážok, je odvodená od sumy životného minima platného v mesiaci, za ktorý sa vykonávajú zrážky zo mzdy zamestnanca a menia sa vždy od 1.7. príslušného kalendárneho roka.

Ako má zamestnávateľ postupovať **pri výpočte doplatku do minimálnej mzdy**?

Pokiaľ zamestnávateľ pri výkone závislej práce nerešpektuje **normy bezpečnosti práce**, môže dôjsť aj k prípadným rozporom. S kým má zamestnanec primárne riešiť tieto rozpory a požadovať zjednanie nápravy protiprávneho stavu? Viac v príspevku **Ohrozenia bezpečnosti práce - riešenie rozporov**.

V súčasnosti je veľmi aktuálne **nahrádzovanie pracovnoprávných vzťahov inými napr. obchodnoprávnymi vzťahmi**. Dôvodom zámeny týchto vzťahov, kedy zamestnávateľ zamestná zamestnancov „na živnosť“ je vysoké daňové a odvodové zaťaženie zamestnávateľa aj zamestnanca. Kedy môže ísť o porušenie zákona? V prípade daňovej kontroly môže byť dorubená daň aj so sankciou?

Pri nastavovaní internej dokumentácie je preto potrebné zamerať sa na **whistleblowing aj z pohľadu GDPR**. Čomu v tomto smere treba venovať najväčšiu pozornosť? Viac k tejto téme si prečítate v rubrike **Chybovať znamená platiť**.

Pre právnu relevanciu **doručovania písomností v správnom procese** je podstatné, aby bol dodržaný zákonom ustanovený postup doručovania v danom prípade. Je dôležité, či sa doručuje fyzickej alebo právnickej osobe?

Mnohé zaujímavé témy nájdete aj v ďalších mesačníkoch nášho vydavateľstva.

V mesačníku Poradca 2-3 je uverejnený **Zákon o verejnom obstarávaní s komentárom**. DUO 10/2024 sa venuje **Novele zákona o účtovníctve a ZDP**, v 1000 riešeniach sa zaoberáme **novelou zákona o DPH a Zamestnávaníu**.

Chcem Vás upozorniť a na nové, práve vychádzajúce **Aktualizácie úplných znení zákonov** po posledných novelách.

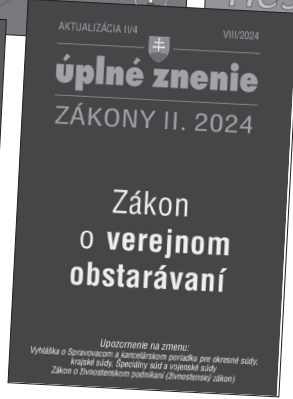
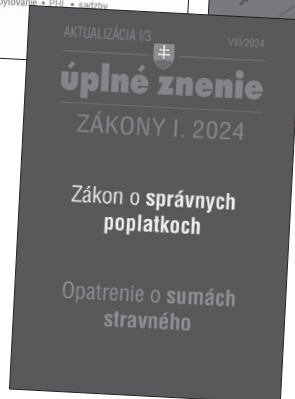
Tiež sme pripravili publikáciu **Trestné právo po novelách**, ktorú si môžete objednať v našom zákazníckom centre.

Aktuálnu ponuku všetkých našich produktov nájdete na **www.poradca.sk** a môžete si ich objednať prostredníctvom eshopu.

Tento mesiac sme pripravili tematické balíčky **Podvojný účtovníctvo po novele, Súdne spory po novele nielen pre podnikateľov, Trestné právo, Cestovné náhrady po novele**.

Zuzana Brezaniová
Zodpovedná redaktorka

Novinky vydavateľstva PORADCA s. r. o.

rubriky
A
PP
MO
CH
VS
VP

OBSAH 10 / 2024

AKTUÁLNA TÉMA	A
Nepostihnuteľné sumy po zmene životného minima	3
Ing. Iveta Matlovičová	
Dopady zvýšenia životného minima	7
Ing. Zuzana Cingelová	
Kedy vzniká nárok na doplatok do minimálnej mzdy?	10
Ing. Iveta Matlovičová	
PRACOVNÉ PRÁVO	PP
Kratší pracovný čas zamestnanca	13
Ing. Ján Mintál	
Ohrozenie bezpečnosti práce – riešenie rozporov	18
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.	
Predaj firmy – práva a povinnosti zamestnancov	22
JUDr. Sandra Mrukviová - Tomiová	
Prekážky v práci na strane zamestnanca počas dovolenky	25
Ing. Iveta Matlovičová	
Príklady z praxe k pracovnému právu	28
Úmrtie zamestnanca a zamestnávateľa z pohľadu dane z príjmov	30
Ing. Ivana Valterová	
MZDY A ODVODY	MO
Daňová exekúcia zrážkami zo mzdy a z iných príjmov	33
Ing. Ján Mintál	
Rovnosť v odmeňovaní mužov a žien	38
Ing. Zuzana Cingelová	
Cestovné náhrady v podnikateľskej sfére	41
JUDr. Jozef Jaško	
Kedy je možné prekvalifikovanie príjmov zo živnosti na závislú činnosť	44
Ing. Marta Boráková	
Vysporiadanie rozdielov z ročného zúčtovania poisťného u zamestnanca	47
Ing. Ivana Valterová	
CHYBY, OMYLY, POKUTY	CH
Zverejňovanie dohôd a zmlúv	50
PhDr. Jozef Sýkora, MBA, DrSc.	
Vyššie životné minimum, príspevky na opatrovanie a asistenciu	52
JUDr. Miroslav Tichý	
Whistleblowing z pohľadu GDPR	57
doc. JUDr. Jana Žulová, PhD. – Právnická fakulta, UPJŠ v Košiciach	
Sponzorské výdavky	60
Ing. Ján Mintál	
VEREJNÁ SPRÁVA	VS
Jednotlivé spôsoby doručovania písomností v správnom procese	66
Ing. JUDr. Ladislav Hrtánek, PhD.	
Riadenie rizík vo verejnej správe	70
PhDr. Jozef Sýkora, MBA, DSc.	
Zadávanie nadlimitných zákaziek verejným obstarávateľom	72
Ing. Juraj Zachar	
Hlavný kontrolór v obci	77
JUDr. Ján Kašiar	

NEPOSTIHNUTEĽNÉ SUMY PO ZMENE ŽIVOTNÉHO MINIMA

Životné minimum definuje zákon o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Sumy životného minima sa upravujú pravidelne každý rok k 1. 7. príslušného kalendárneho roka. Valorizačný mechanizmus na úpravu sumy životného minima je nastavený tak, že sumy životného minima sa vynásobia koeficientom index spotrebiteľských (životných nákladov) nízkopříjmových domácností zisteným ŠÚ SR v apríli 2024; sumy sa zaokrúhľia na euro cent nahor.

DOPADY ZVÝŠENIA ŽIVOTNÉHO MINIMA

Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 149/2024 Z. z. určilo od 1. júla 2024 nové sumy životného minima v zmysle § 5 ods. 1 až 3 zákona o životnom minime tak, že sumy platné k 30. júnu 2024 sa vynásobili koeficientom rastu životných nákladov nízkopříjmových domácností, ktorý podľa informácie Štatistického úradu Slovenskej republiky zo 14. mája 2024 predstavuje 1,9 %.

KEDY VZNIKÁ NÁROK NA DOPLATOK DO MINIMÁLNEJ MZDY?

Minimálna mzda predstavuje zákonom garantovaný plat za vykonanú prácu, ktorý musí byť zamestnancovi vyplatený. Oboznámime ako má zamestnávateľ postupovať pri výpočte doplatku do minimálnej mzdy a či sa minimálna odmena za prácu vzťahuje aj na zamestnancov, ktorí vykonávajú zárobkovú činnosť v právnom vzťahu dohody o práci vykonávanej mimo pracovného pomeru.

PRÁVA A POVINNOSTI ZAMESTNANCOV PRI PREDAJI FIRMY

Práva a povinnosti zamestnancov pri predaji firmy nie sú výslovne upravené v rámci určitej ucelenej časti ustanovení niektorého právneho predpisu. Práva a povinnosti zamestnancov pri predaji firmy upravujú jednak ustanovenia Zákonníka práce a zároveň čiastočne aj ustanovenia Obchodného zákonníka.

PREKÁŽKY V PRÁCI NA STRANE ZAMESTNANCA POČAS DOVOLENKY

Pre letné obdobie je charakteristické čerpanie dovoleniek vo väčšom rozsahu ako v inom období roka. Nárok zamestnanca na dovolenku patrí medzi základné podmienky zamestnávania, pričom právo určovať nástup na dovolenku má zamestnávateľ. Zamestnávateľ, je povinný určiť zamestnancovi čerpanie dovolenky, ak tomu nebránia prekážky v práci na strane zamestnanca. Ako má zamestnávateľ postupovať v prípade, ak počas čerpania dovolenky vznikne zamestnancovi prekážka v práci?

DAŇOVÁ EXEKÚCIA ZRÁŽKAMI ZO MZDY A Z INÝCH PRÍJMOV

Plnenie daňových povinností je základnou povinnosťou každého občana, každej fyzickej a právnickej osoby, ktorá sa stáva daňovníkom v okamihu nadobudnutia zdaniteľného príjmu na základe niektorého z právnych predpisov upravujúcich platenie daní. Ak si daňové subjekty neplnia svoje daňové povinnosti dobrovoľne, nastávajú prípady, keď správca dane z úradnej moci vynucuje túto povinnosť, a to v tzv. daňovom exekučnom konaní.

VYŠIE ŽIVOTNÉ MINIMUM, PRÍSPEVKY NA OPATROVANIE A ASISTENCIU

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze. Sumy životného minima sa upravujú vždy k 1. júlu bežného kalendárneho roka na základe koeficientu rastu čistých peňažných príjmov na osobu alebo koeficientu rastu životných nákladov nízkopříjmových domácností.

RIADENIE RIZÍK VO VEREJNEJ SPRÁVE

Riadením rizík sa myslí opakujúci sa proces navzájom previazaných činností, ktorých cieľom je riadiť potenciálny vznik rizika, teda obmedziť pravdepodobnosť výskytu rizika alebo znížiť jeho vplyv s cieľom predchádzať nepriaznivým výsledkom či negatívnym javom v činnosti orgánu štátnej správy a zamedziť vzniku nezrovnalostí a podvodom. Za vytvorenie, zachovávanie a rozvíjanie finančného riadenia zodpovedá štatutárny orgán subjektu verejnej správy.